

Erfarenheter från Riksbyggen

Hans Nilson är driftingenjör på Riksbyggen Energi och Miljö i Göteborg. Bioenergi bad honom att sammanfatta sina viktigaste erfarenheterna av pelletseldning i fastigheter.

Riksbyggen fungerar som en entreprenör som erbjuder bostadsrättsföreningar att konvertera till pelletseldning och sköta driften av deras energianläggningar. Riksbyggen ger även samma service till andra typer av fastigheter som till exempel kontorslokaler. Man levererar inte värme utan åtar sig att sköta anläggningarna.

– Vi sköter tre pelletseldade värmeanläggningar på vardera 300 kW sedan 4 år tillbaka och ska starta en fjärde på 400 kW om en vecka, säger Hans Nilson.

Varmt för halva priset

– Självklart sparar man mycket pengar på att byta till pellets men det kostar i form av tid och arbete för att sköta anläggningen. En tumregel är att en pelletsanläggning kostar ungefär hälften av oljeeldning inräknat alla kostnader inklusive arbetet för att sköta en pelletanläggningen.

Det betyder att man får tillbaka investeringen på tre år eller mindre, säger Hans Nilson.

Varför är det då inte ännu fler som byter från olja?

– När det gäller bostadsrättsföreningar är det naturligt att styrelserna känner osäkerhet inför en stor investering. Genom att Riksbyggen har erfarenhet och kan erbjuda sakunnig hjälp vid kalkylering och upphandling får föreningen ett kvalificerat beslutsunderlag. Riksbyggen kan dessutom erbjuda driftövervakning och fastbränslekunniga drifttekniker, säger Hans Nilson.

Man måste också ha råd att göra investeringen. Det kostar att spara. Eftersom Riksbyggen inte åtar sig att investera och sedan sälja ”färdig värme” måste kunden själv stå för investeringen.

Automatik eller inte
Arbetsinsatsen varierar mycket beroende på om man har automatisk sotning och uraskning eller inte. Med automatik behöver man lägga ner mindre än en timma i veckan, annars behövs det mellan 3-4 timmer per veckan för att sota och aska ur pannan.

Om man sotar pannan manuellt så måste man dessutom stanna pannan och elda olja under tiden vilket också koster mer.

Brytpunkten när det lönar sig att investera i automatik varierar naturligtvis med leverantör men en tumregel kan vara att någonstans vid 600-800 kW blir automatik billigare. (Automatik finns naturligtvis idag även på mindre pelletspannor för villor för den som värderar bekvämlighet högt.)

Håll koll på ljudnivå
Generellt sett är en låter pelletseldning mindre jämfört med en oljeeldning. Brännare med rörliga delar i den varma förbränningsdelen kan ibland ge oväntade ljud ifrån sig.

– En panna lät som om den hade en ledsen ko i sig tills vi hittade rätt smörjmedel, ett ljud som fortplantade sig i husets stomme, ju färre rörliga delar i den varma zonen desto bättre,

Hans Nilsson, Riksbyggen, inspekterar en ny panna i Floda.

tycker Hans Nilson.

Vid leveranserna av pellets så blåses de in från bulkbilen till lagret. Det är viktigt att se till att ljudnivån inte blir störande. En ljudisolerad blåsmaskin på bilen är ett måste. Ett alternativ som förekommer är en separat blåsmaskin inuti en byggnad som dämpar ljudet.

Raka rör från silo till brännare

Det är viktigt att undvika böjar på de plast- eller metallrör där pellets skruvas fram. Särskilt vid böjar kan nötning bli stor. Detta gäller också vid långa skruvar eller mjuka skruvar som böjer eller töjer sig och ligger mot röret.

– Det är bättre att ha raka korta rör med omlastningar vid behov. Då behövs fler elmotorer för att driva skruvarna vilket kostar mer, men det lönar sig i längden, menar Hans Nilson.

Klarar brännaren kondens i bränslesilon?

Vid vissa temperatur och luftfuktighetsförhållanden till exempel vid temperaturer runt noll grader kan det bildas kondens i silon. Detta ökar fukthalten i bränslet. Det gäller att ha en anläggning som klarar att hålla en bra förbränning med en viss variation i fukthalt, annars kan mängden

oförbränt öka med kraftig ökade askvolymer som följd.

Askhanteringen kan vara tung

Normalt innehåller pellets mellan 0,25 till 0,5 procent aska. Denna aska måste köras till deponi och det kostar pengar att bli av med den.

– Askan är tung, särskilt om man måste bära den från en källare upp för trappor. Det är bra om man kan mata upp den till markplanet där man kan hantera den lättare eller kanske låta en slam-sugbil komma och hämta askan.

Reglering av brännaren

– En brännare som har kontinuerlig reglering av effekten är att föredra framför en som har on-off-reglering. Det kan annars vara svårt att veta när pannan ska stängas av. Det brinner ganska länge efter det att man matat in bränslet, förklarar Hans Nilson.

Jour dygnet runt

Den som sköter driften av pannan måste ha en organisation för att kunna rycka ut dygnet runt. Även om pannan fungerar 99 procent av tiden så kan den behöva service både på julafton och nyårsafton, avslutar Hans Nilson på Riksbyggen Energi.

Anders Haaker